

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ІНФОРМАЦІЯ, КОМУНІКАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

**Матеріали Третьої міжнародної наукової конференції
14–16 травня 2020 р.**

Редакційна колегія:

Бачинська Надія Анатоліївна – в. о. завідувача кафедри документознавства та інформаційно-аналітичної діяльності Київського національного університету культури і мистецтв, канд. пед. наук, доцент; **Грінберг Лариса Феліксівна** – доцент кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв, канд. іст. наук, доцент; **Горбань Юрій Іванович** – директор наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв, канд. культурології, доцент; **Каракоз Олена Олександрівна** – заступник декана факультету інформаційної політики і кібербезпеки, доцент кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв, канд. іст. наук, доцент; **Кобижча Наталія Іванівна** – старш. викладач кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв, канд. культурології; **Кушнар'ов Валерій Володимирович** – декан факультету інформаційної політики та кібербезпеки Київського національного університету культури і мистецтв, канд. культурології, доцент; **Медведєва Валентина Миколаївна** – професор кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв, канд. пед. наук, професор, заслужений працівник культури України; **Мот'юк Альона Олександрівна** – аспірант Київського національного університету культури і мистецтв; **Новальська Тетяна Василівна** – завідувач кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв, д-р іст. наук, професор; **Піголенко Нонна Миколаївна** – начальник редакційно-видавничого відділу; **Прокопенко Людмила Іванівна** – доцент кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв, канд. культурології, доцент; **Свердлик Зоряна Михайлівна** – доцент кафедри документознавства та інформаційно-аналітичної діяльності Київського національного університету культури і мистецтв, канд. іст. наук; **Селегей Софія Володимирівна** – інженер-програміст кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв; **Цілина Марина Миколаївна** – доцент кафедри документознавства та інформаційно-аналітичної діяльності Київського національного університету культури і мистецтв, канд. філол. наук, доцент.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою факультету інформаційної політики і кібербезпеки
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № від 2020 р.)*

Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі :
зб. матеріалів Третьої міжнар. наук. конф., м. Київ, 14–16 травня 2020 р. / упоряд.
Л. Ф. Грінберг, М. М. Цілина. Київ : Вид-во «Ліра-К», 2020. 214 с.

ISBN 978-617-7748-48-8

Автори опублікованих статей несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редакторів.

<i>Грінберг Л. Ф.</i> ПРОФЕСІЙНО-КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	180
<i>Дніпренко В. І.</i> ПРИЙНЯТТЯ МЕТОДОМ ПІДТВЕРДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ УКРАЇНИ В СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ	182
<i>Каракоз О. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ СТВОРЕННЯ НОВОЇ ПАРАДИГМИ СУСПІЛЬСТВА	184
<i>Прокопенко Л. І.</i> ПЕРСОНАЛІЇ ЯК СКЛАДОВА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	186
<i>Штефан І. П.</i> ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ПОКОЛІННЯ DIGITAL NATIVES У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА	189
<i>Єрмолаєва Г. А.</i> ПІДГОТОВКА БАКАЛАВРІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	191
<i>Зыгмантовіч С. В., Сaitава В. І.</i> КАГНІТЫЎНЫ КАМПАНАЕНТ БІБЛІЯГРАФІЧНАЙ КАМПЕТЭНТНАСЦІ БУДУЧЫХ БІБЛІЯТЭЧНЫХ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ: ФАРМІРАВАННЕ І АЦЭНКА	193
<i>Козленко О. Ю.</i> НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «БІБЛІОТЕЧНА ПРОФЕСІОЛОГІЯ»: ВИКЛИК ЧАСУ, ВИКЛИК ПРОФЕСІОНАЛА, ВИКЛИК СТУДЕНТА	196
<i>Кобижча Н. І.</i> АКСІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ	198
<i>Пристаї Г. І.</i> СЛАВЕТНІ ІМЕНА ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ БІОБЛІОГРАФІЧНИХ ВИДАНЬ	200
<i>Прокопенко Л. С.</i> ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ БІБЛІОТЕЧНОГО ТУРИЗМУ	203
<i>Чуканова С. О.</i> УПРАВЛІННЯ ДАНИМИ ДОСЛІДЖЕНЬ (RESEARCH DATA MANAGEMENT) ЯК ВИКЛИК ДЛЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНОЇ ОСВІТИ	206
<i>Шостак В. М.</i> ЯКІСНА ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА СТУДЕНТІВ – ОДИН ІЗ КРОКІВ ДО ВИСОКОЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	207
<i>Неграш Ю. В.</i> КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ Л. П. ОДИНОКОЇ ЯК ФАХІВЦЯ КНИГОЗНАВЧОЇ ШКОЛИ ТА АРХІВОЗНАВСТВА	208
<i>Шаповалов Д. О.</i> СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	210

УДК 004:023.5

Чуканова Світлана Олександрівна,
завідувач сектору Наукової бібліотеки Національного університету
«Києво-Могилянська академія», канд. пед. наук,
м. Київ, Україна

УПРАВЛІННЯ ДАНИМИ ДОСЛІДЖЕНЬ (RESEARCH DATA MANAGEMENT) ЯК ВИКЛИК ДЛЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНОЇ ОСВІТИ

У світі практика роботи з даними, супровід життєвого циклу даних або курування даних (data curation) має назву «Управління даними досліджень» Research Data Management. Життєвий цикл даних включає в себе певні етапи, що різними науковими установами та дослідниками інтерпретуються по-різному, але в якості наочного прикладу варто розглянути схему циклу даних дослідження від наукової установи DataONE, що передбачає етапи планування дослідження через збір якісних даних, обробку та опис, забезпечення збереження та надання доступу задля сприяння наступним відкриттям для повторного аналізу і плануванню похідних досліджень [1].

Бібліотека Університету Глазго (Шотландія) приділяє значну увагу технічним аспектам роботи з інформацією: створенню он-лайн профілю вчених, наданню доступу до дисертацій, відстеженню поведінки щодо пошуку інформації на веб-сайті бібліотеки і у тому числі управлінню даними досліджень відповідно до принципів академічної доброчесності. Бібліотечно-інформаційний центр Університету Глазго надає як бібліотечні так і ІТ-послуги. Подібну практику проводять такі установи у Європі Канаді та США: Единбургський університет, Організація DataOne, Університет штату Флорида, Університет Північної Кароліни Чаппел – Гілл, Університет Оттави. Звичайно, управління даними досліджень – це не лише бібліотечна практика, а й наукова діяльність, але оскільки, на думку американської бібліотечнознавиці С. Ковальчик, принципи УДД схожі з традиційною бібліотечною діяльністю, логічно буде надавати RDM-послуги (УДД) в бібліотеках наукових та дослідницьких установ [2, с. 24–38].

Запровадження нових послуг безумовно потребує якісних фахівців, здатних підтримувати належний рівень обслуговування. В світі питанням професійної підготовки бібліотекарів по роботі з даними (Data Librarians) почали перейматись не так давно. Ренейн Джуліан, фахівець по роботі з даними Університету Флориди (США) зазначає, що куратори даних – спеціальність, що базується на практиці. Коли в Університеті Флориди постало питання ефективного написання планів з управління даними досліджень та супроводу науковців для забезпечення життєвого циклу даних досліджень, бібліотекарі стали займатись самоосвітою [3]. Американська бібліотечна асоціація розглядає пропозиції щодо включення дисциплін з УДД до навчальних програм. Наприклад, Університет Пітсбурга (University of Pittsburgh School of Computing and Information) здійснює навчання фахівців з Інформаційної культури та супроводу даних (Information Culture and Data Stewardship) [4].

Щодо ситуації з професійною підготовкою фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи, то питання УДД є не менш важливим з огляду на те, що велика кількість науковців нині подає грантові пропозиції на проекти HORIZON 2020 та інші гранти і стикається з необхідністю складати плани з управління даними. Сприяти цим процесам можуть бібліотечні фахівці, зокрема проводячи тренінги та консультації, а, отже, саме вони у першу чергу повинні отримати знання з УДД.

Література

1. DataONE. Data Life Cycle: [Веб-сайт]. 2020. URL: <https://www.dataone.org/data-life-cycle> (дата звернення: 19.03.2020).

2. Kowalczyk S. T. Digital Curation for Libraries and Archives. Santa Barbara: Libraries Unlimited, 2018. 246 с.

3. Julian R. Issues and Strategies in the Effectiveness of Research Data Stewardship: Perspectives from the U.S. and Florida State University // семінар «Цифрова підтримка наукових досліджень». Київ, 2017. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11978> (дата звернення: 17.03.2020).

4. Information Culture and Data Stewardship // University of Pittsburgh School of Computing and Information: [Веб-сайт]. Pitsburg, 2020. URL: <http://www.icds.pitt.edu/degree-programs/master-of-library-and-information-science-mlis/accreditation/>. (дата звернення: 19.03.2020).